

Møte torsdag den 4. desember 2008 kl. 21.09

President: Sigvald Oppebøen Hansen

Dagsorden (nr. 11):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i barnelova mv. (barnebidrag og reisekostnader ved samvær) (Innst. O. nr. 25 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 69 (2007–2008))
2. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i pengespilloven m.m. (grasrotandel) (Innst. O. nr. 24 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 11 (2008–2009))
3. Referat

Sak nr. 1 [21:09:42]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i barnelova mv. (barnebidrag og reisekostnader ved samvær) (Innst. O. nr. 25 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 69 (2007–2008))

Presidenten: Etter ønske frå familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 5 minutt til kvar gruppe og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gjeve høve til tre replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa innafor den fordelte taletida.

Vidare vil presidenten foreslå at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Karin S. Woldseth (FrP) [21:10:51] (ordfører for saken): En samlet komité slutter seg i hovedsak til de nye endringene i barneloven, som gjelder reisekostnader og barnebidrag. Jeg vil takke komiteen for at vi greide å behandle denne saken raskt og effektivt, til tross for både kompleksiteten og den korte tiden vi egentlig hadde på saken. Så får vi håpe at forskriftene kommer raskt på plass, slik at lovendringene kan tre i kraft så raskt som mulig.

Når det er sagt, må jeg også få lov å si at det er vanskelig å få den fulle oversikten over bidragsreglene som sådan, når halvparten av endringene skjer gjennom forskrift og noe skjer ved forvaltningspraksis. Så det totale bildet kan være vanskelig å få øye på, og det kan nok kanskje bidra til å forvirre litt.

Men det er ingen tvil om at vi er enige om at det vi vil bekjempe, er det høye konfliktnivået i en del saker, der partene ikke blir enige om samvær og bidrag. Ved disse grepene som nå er gjort i loven, tyder det på at vi skal se en bedring av nettopp dette. For det er jo forferdelig leit at barn skal lide, for det gjør de, når foreldrene ikke blir enige i samværs- og bidragsaker.

Derfor er komiteen svært godt fornøyd med at man velger å åpne for at samværsforeldres reiseutgifter i for-

bindelse med samvær også skal legges til grunn i fordelingen av reiseutgiftene. Det er viktig at barnet får være sammen med begge foreldrene sine, og at det ikke er slik at samværsforeldre ikke får hatt samvær av økonomiske grunner.

Jeg vil gå over til å snakke om mindretallets forslag i saken, og formoder at flertallet gjør rede for sitt ståsted.

I mai 2007 behandlet vi i Stortinget evalueringen av den nye bidragsordningen i Innst. S. nr. 185 for 2006–2007, hvor en samlet komité sluttet seg til at man også ved samværsklasse 2 skulle beregne boutgifter. Det blir utrolig uforutsigbart, når man i samme regjering, men med forskjellig statsråd, endrer mening. For dem det angår, er dette svært viktig, og det er viktig for alle å ha forutsigbare rammer å forholde seg til. Det kan ikke utelukkes at noen nå har planlagt at man får fradrag i klasse 2 på bakgrunn av det enstemmige vedtaket Stortinget gjorde for et og et halvt år siden. Nå får man kanskje en ekstra økonomisk belastning fordi Regjeringen og flertallet velger en annen løsning.

Det er ikke mange og store endringer som vi nå behandler, men vi håper likevel at konfliktnivået kan reduseres noe, særlig tatt i betraktning at det er en formidabel økning av samværs- og bidragsaker som havner i retten.

Det skulle tyde på at man i større grad enn tidligere kjører seg fast. Kanskje har dette noe med at vi i stadig større grad involverer far – som jo er bra – f.eks. når barnet er lite, gjennom pappapermisjoner og annet. Ikke ett negativt ord om pappapermisjoner, men vi har som lovgivere og beslutningstakere tatt inn over oss at jo sterkere bånd som knyttes mellom far og barn, jo vanskeligere er det å bryte dem. Det jeg egentlig ønsker å si, er at jeg forstår at det er konflikter, og at man kjemper for det man har kjært.

Så kanskje kan statsråden tenke litt på om ikke automatisk delt omsorg hadde vært det beste og det mest konflikt-dempende. Det kommer ikke nå, men det kommer siden. Så får jeg håpe at de forskriftene som vi er forespeilet skal komme, kommer og er i tråd med det som blir sagt i proposisjonen.

Med dette vil jeg ta opp mindretallsforslaget.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth har teke opp det forslaget ho refererte til.

Gunn Karin Gjøl (A) [21:15:06]: Forslagene til endring i barneloven er basert på den evalueringen av bidragsreglene som Stortinget behandlet den 15. mai 2007. Evalueringen viste at reformen stort sett virket etter intensjonen, men at det var behov for noen endringer og justeringer. Det er det som nå fremmes i denne proposisjonen.

Vi vet at det er mange flere som inngår private avtaler enn tidligere, og bidragene er mer i samsvar med hva det koster å forsørge barn i ulike aldre. Det ser også ut til at samværet har økt noe, og samarbeidet mellom foreldre som ikke bor sammen, synes å ha bedret seg noe.

I forbindelse med Stortingets behandling av bidragsreformen i 2001 var det bred enighet om prinsippet om

at omfanget av samværet skulle ha betydning for bidragets størrelse. Sjøl om det var bred enighet i Stortinget om dette prinsippet, har erfaringen vist at i praksis er det nettopp denne delen av det nye regelverket som har ført til flest problemer. Om dette har ført til økt konfliktnivå, er det altfor tidlig å fastslå. Det er likevel behov for noen justeringer av regelverket på dette området.

Loven fastsetter at omfanget av samvær skal baseres på en skriftlig avtale. Likevel vet vi at opp mot 35 pst. har muntlig avtale om samvær. Det foreslås nå at det lempes på kravet til skriftlighet, og at muntlige avtaler likestilles med skriftlige.

Videre skal private avtaler som bringes inn for offentlig fastsettelse, bare endres dersom endringen utgjør mer enn 12 pst.

Det foreslås videre innført en ordning med automatisk justering av bidraget når barnet går over i en ny aldersgruppe.

Det foreslås at foreldrenes utgifter til alenereiser i forbindelse med henting og bringing til samvær skal omfattes av bestemmelsen om deling av reisekostnader i barneloven § 44.

Alle disse forslagene får bred støtte i komiteen – komiteen er enstemmig.

Etter gjeldende rett inngår ikke utgifter knyttet til barnets boutgifter hos samværsforelderen i samværsfradraget.

I forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen gav komiteen sin støtte til å utvide ordningen med fradrag for samvær til også å gjelde barnets boutgifter hos samværsforelderen, og at dette skulle gjelde både samværsklasse 2, 3 og 4.

I proposisjonen foreslår imidlertid Regjeringen ikke å inkludere samværsklasse 2. Begrunnelsen for dette er at det ved beregningen av de nye satsene har vist seg at det å inkludere boutgifter i samværsfradraget i den gruppen som har minst samvær, nemlig samværsklasse 2, kan medføre en negativ fordelings effekt som kan gå ut over barnet.

Flertallet i komiteen støtter Regjeringens forslag. Vi i regjeringspartiene er bekymret for familiene med de laveste inntektene, og ser av beregningene at fradrag for boutgifter for denne gruppen vil slå særdeles uheldig ut, og vil kunne gå ut over barnet.

Vi vet også at det etter innføringen av det nye bidragssystemet er en tendens til at det er de økonomisk mest vanskeligstilte som benytter seg av det offentlige systemet, mens de ressurssterke i større grad inngår private avtaler.

Avslutningsvis vil jeg minne om at det på dette området er avtalefrihet, og at staten ikke griper inn i private avtaler. Foreldrene kan fritt avtale hva de vil. Dette regelverket trer først i kraft når foreldrene ikke klarer å bli enige.

Statsråd Anniken Huitfeldt [21:19:10]: Det er tre hovedmål som ligger til grunn for bidragsreformen. Det første er forsørging av barnet – foreldrene skal dele seg imellom etter økonomisk evne så rett og rimelig som mulig. For det andre skal regelverket oppmuntre til samvær med begge foreldrene. Og for det tredje skal det leg-

ges til rette for flere private avtaler om bidrag. Jeg er derfor glad for at det er en stor grad av enighet om mye av det som vi foreslår her.

Foreldrene har et felles ansvar for å bidra til at barnet har så god kontakt med begge foreldrene som mulig. Ved å utvide bestemmelsen om hvilke kostnader som skal dekkes av begge foreldrene i forbindelse med samvær, ønsker vi å forsterke dette ansvaret.

Når det gjelder dette med boutgifter, er det klart slik at jeg har forståelse for det representanten Woldseth sier om at forutsigbarhet er viktig. Samtidig har vi et ansvar når vi ser at regelverket slår urimelig ut. Når boutgiftene er blitt justert på bakgrunn av at kostnadene med hensyn til å bo er blitt endret – det er SSBs tall som ligger til grunn for hvilke beregninger vi skal ha av boutgifter – har vi sett at det ville slå veldig negativt ut for en god del mennesker. Da ville mange få svært lave bidrag. Det er heller ikke riktig som representanten Woldseth sier, at det var enstemmighet om dette punktet da Stortinget behandlet dette sist. Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsket *ikke* at man skulle ta med boutgifter verken for samværsklasse 2, 3 eller 4 den gangen.

Jeg synes det er viktig at vi nå gjør noen endringer for å få disse reglene til å fungere godt, og at det er forsvarlig ut fra ønsket om å sørge for god økonomi, og ikke minst et godt bosted – en forsvarlig økonomisk situasjon med hensyn til bosted – der barnet bor mest.

Når det gjelder samværsklasse 2, omfatter det fra fire til åtte dager. Nå vil det bli foreslått i løpet av våren å endre normen for det som heter «vanlig samvær» til opptil ti dager. Da vil samværsklasse 2 være det som er «vanlig samvær».

Vi har også fått mange regneeksempler på dette som viser at bidragene blir svært lave når man tar med dette med boutgifter, så dette mener jeg er helt rimelige endringer som har en veldig klar sosial profil.

Avslutningsvis vil jeg, som Gunn Karin Gjul, minne om at foreldrene fritt kan avtale både størrelsen på barnebidraget og hvordan reisekostnadene i forbindelse med samvær skal fordeles, og på den måten tilpasse beløpet til de ulike situasjonene. Vi har altså sett en viss økning nå i samvær, det er gjennomsnittlig på åtte dager i måneden. Hvorvidt det skyldes samfunnsmessige endringer eller selve bidragsreformen, kan jeg ikke si med sikkerhet, men det går i hvert fall i riktig retning. Barn har nå mer kontakt med begge foreldrene etter skilsmisse, i tråd med det som var intensjonen med regelendringene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte

Karin S. Woldseth (FrP) [21:22:30]: Som jeg sa i innlegget mitt, er store deler av disse endringene i forskrifts form eller i forvaltningspraksis. Jeg har derfor to konkrete spørsmål til statsråden:

Kan vi være sikre på at de forskriftene som kommer, er i samsvar med proposisjonen? Og når regner statsråden med at denne lovendringen med forskrift kan tre i kraft?

Statsråd Anniken Huitfeldt [21:22:56]: Disse regelendringene vil tre relativt raskt i kraft.

Når det gjelder spørsmålet om forutsigbarhet, skal det tas hensyn til de utgiftene som er i samfunnet. Når vi nå har sett noe økning i boutgiftene, har det blitt endret, men vi har ikke til hensikt stadig å foreta regelendringer på dette området. Jeg ser helt klart at hvis vi lar disse regelendringene skje veldig ofte, blir det veldig uforutsigbart for den enkelte. Men vi mente at denne endringen i regelverket var viktig ut ifra å se på økonomien til noen utsatte småbarnsfamilier med dårlig økonomi.

Karin S. Woldseth (FrP) [21:23:46]: Jeg tror kanskje statsråden misforstod spørsmålet mitt. Det jeg spurte om, var: Kan vi være sikre på at forskriftene er i samsvar med proposisjonen?

Jeg har et spørsmål til også: Når det gjelder samværsklasse 2, barn som bor hos samværsforelder sin mellom fire og åtte netter i løpet av en måned, synes jeg også disse har krav på å ha det godt og bo ordentlig når de er hos samværsforelder sin, og at det derfor er rimelig at de skal ha fradrag for boutgifter. Hvorfor ser ikke statsråden det samme behovet?

Statsråd Anniken Huitfeldt [21:24:33]: Vi ser absolutt det behovet. Men når vi har sett på konkrete regneeksempler for en del småbarnsfamilier, ser vi at dette slår veldig uheldig ut. Da har vi først og fremst vært opptatt av å sikre forsvarlig økonomi til det bosted der barnet bor mest.

Når det gjelder forskriftsendringer og lovendringer, forstår jeg det første spørsmålet slik at hvis det foretas veldig mange forskriftsendringer på et annet tidspunkt enn tidspunktet for lovendringene, kan det bli uoversiktlig. Men vi tar altså sikte på å gjøre det samtidig, i løpet av januar 2009.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk. Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, sjå side 155)

Sak nr. 2 [21:25:21]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om lov om endringer i pengespilloven m.m. (grasrotandel) (Innst. O. nr. 24 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 11 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske frå familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 5 minutt til kvar gruppe og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gjeve anledning til fem replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa innanfor den fordelte taletida.

Vidare vil presidenten foreslå at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Gunn Karin Gjul (A) [21:26:27] (ordfører for saken): Flertallet i komiteen støttet etableringen av grasrotandelsordningen i forbindelse med behandlingen av frivillighetsmeldingen i Stortinget i desember 2007. Vi er nå invitert til å gjøre de nødvendige lovmessige endringene for at ordningen skal kunne tre i kraft.

Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet ser nå fram til at ordningen trer i kraft en gang utpå våren. Da vil det bli mulig for dem som deltar i Norsk Tippings spill, å bestemme at deler av innsatsen skal gå direkte til et lokalt klubblag, en forening, organisasjon eller lignende. 5 pst. av innsatsen vil bli direkte kanalisert til spillerens forhåndsbestemte formål.

Vi synes det er flott at spillerne kan spille direkte til inntekt for et bestemt lokallag. Vi tror det vil synliggjøre sammenhengen mellom Norsk Tippings moderate og forsvarlige spilltilbud og frivilligheten, som står i sterk kontrast til de mange gamblingtilbudene som er tilgjengelig fra utlandet via nettet.

Det er viktig å framheve at de organisasjonene som ikke hadde automatinntekter i 2002, og som dermed i første omgang ikke vil motta en andel av Norsk Tippings spilloverskudd, vil bli inkludert i og kunne få midler fra grasrotandelen.

Jeg er overrasket over at opposisjonen fremdeles er motstander av grasrotandelen.

Arbeiderpartiet tror dette er en ordning som vil mobilisere lokalt engasjement og faktisk medføre en god økning i støtten til de frivillige organisasjonene. Vi deler overhodet ikke opposisjonens bekymring for at dette blir en byråkratisk og dyr ordning. Dette løser seg enkelt ved at Norsk Tippings spillere som vil gi en grasrotandel, velger en enhet fra frivillighetsregisteret som mottaker av sin grasrotandel. Oversikten vil være tilgjengelig hos tippeskommisjonen og på Norsk Tippings nettsider. Norsk Tipping sørger deretter for at den innbetalte grasrotandelen blir reservert for utbetaling til den valgte grasrotandelen. Det siste vil gå elektronisk og være en særdeles enkel operasjon.

Vi deler heller ikke opposisjonens bekymring for at lokale lag og organisasjoner nå må bruke masse tid og krefter på å markedsføre seg. I forhold til alle kakeotterier og dugnader som avholdes i lokal regi, vil dette være en særdeles lett måte å tjene penger på. Den beste markedsføringen lag kan gjøre i lokal regi, er å fortsette det gode arbeidet de gjør innenfor sitt felt, f.eks. den gode jobben håndballklubben gjør for barn og unge. Det er slik innsats lokalbefolkningen ønsker og verdsetter, og nå får mulighet til å støtte gjennom grasrotandelen

Nettopp fordi grasrotandelen vil mobilisere mer ressurser til lokale lag og organisasjoner, er det viktig at denne ordningen kan komme i gang så raskt som mulig. Regjeringspartiene – Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet – er derfor glad for at loven blir vedtatt nå i kveld.

Karin S. Woldseth (FrP) [21:29:58]: Fremskrittspartiet er bekymret for frivillig sektor hvis Regjeringen tror at man gjennom grasrotandelen kan kompensere for bortfall av annen inntekt.

5 pst. av det den enkelte spiller bruker på spill i regi av Norsk Tipping, kan man altså velge å gi til en av de organisasjonene som har registrert seg i Frivillighetsregisteret. Det betyr at de organisasjonene som ikke vil bruke tid og krefter og ikke minst penger på å registrere seg i Frivillighetsregisteret, faller utenfor. For å bli registrert i Frivillighetsregisteret må man for det første betale en innmeldingsavgift, og i tillegg må man betale en årlig avgift. Hvordan regnestykket kommer til å se ut, og om vinningen går opp i spinningen, gjenstår å se.

I avisen her forleden kunne man for øvrig lese at Norsk Tipping nå skulle betale innmeldingsavgiften for dem som ønsket å få en grasrotandel. Det synes Fremskrittspartiet har sider ved seg som ikke er særlig bra. Norsk Tipping har ingenting med Frivillighetsregisteret å gjøre, og at de nå skal finansiere innmeldingen for dem som vil være med i fordelingen av grasrotandeler, finner vi oppsiktsvekkende. Hvis Norsk Tipping skal betale innmelding i Frivillighetsregisteret, bør Norsk Tipping jammen betale innmelding for alle lag og organisasjoner. Det at de bare skal betale for dem som får grasrotandel, er et sammensurium av roller og interesser vi finner svært uheldig, og jeg håper statsråden kan avkrefte at Norsk Tipping skal betale for å få lov til å gi bort grasrotandeler. Eller er det slik at statsråden er så redd for ikke å lykkes når det gjelder grasrotandelen, at man må kjøpe seg medlemmer? Dette kan se ut som lokkemidler, og det liker vi ikke. Norsk Tipping har for mye makt og monopol allerede, så ett sted får det være nok. Dette ser mer og mer ut til å ta form av en skandale, med Norsk Tipping som hovedaktør.

Så til selve grasrotandelen: Vi ønsker vel alle å øke inntektene for frivillig sektor, for vi vet at der får samfunnet langt mer igjen for kronene som puttes inn. Dette engasjementet skal vi ta vare på, og vi skal gjøre det så enkelt som mulig for lag og organisasjoner å drive med det de skal gjøre, enten det er omsorg, aktivitet eller andre ting. Nå kan det se ut som om man må kjempe for hver eneste krone sammen med alle andre lag og organisasjoner i nærmiljøet. De må markedsføre seg og gjøre seg kjent lokalt, for det er ikke alle som kjenner det lokale teaterlaget, håndballklubben osv. I tillegg til det må de få dem som spiller på spill i Norsk Tippings regi, til å velge akkurat dem. Det sier seg selv at dette blir en ren kamp om kronene.

Fremskrittspartiet har som kjent en helt annen tilnærming til dette. Vi ønsker å oppheve monoopolet til Norsk Tipping, og vi ønsker å få flere aktører som kan bidra til de gode formål. Derfor ønsker vi å stemme imot forslaget fra Regjeringen og tar med dette opp forslaget fra mindretallet.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth har teke opp det forslaget ho refererte til.

Trine Skei Grande (V) [21:33:38]: Måten man støtter frivillighet på, er også med på å styre frivilligheten, så klart. Det har man hatt en bevisst politikk på i Norge. Man har alltid vært bevisst på hvordan man utformer et støttesystem med tanke på hva det frambringer i organisa-

sjonene. Det beste eksemplet på dette har vært støttesystemet til de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene. De frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene har blitt premiert for f.eks. demokrati i egen organisasjon. Man har stimulert til det. Man har gitt mer støtte til organisasjoner med godt utviklet medlemsdemokrati enn til organisasjoner styrt av voksenorganisasjoner. Man har også premiert andre deler av aktiviteten, og man har premiert størrelse når det gjelder medlemstall, og ulike andre ting. Så man har hatt en bevisst holdning til hvordan man ønsker å være med på å utvikle organisasjonene.

Det er Venstres hovedinnvending mot grasrotandelen, for når man lager et støttesystem som handler om at man skal være god til å markedsføre seg overfor spillerne i Norsk Tipping, gir man et spesielt fokus. Da forteller man organisasjonene at det er om å gjøre at alle med et spillerkort i lomma må lære seg det nummeret de har i Frivillighetsregisteret. Det blir fokuset til organisasjonene.

Jeg kan sitere fra LNU's høringsuttalelse:

«LNU mener statlig støttepolitikk ikke, som i grasrotandelen, burde være avhengig av hvor synlig og populær et frivillig tiltak er i lokalsamfunnet, men i stedet burde finne andre måter å støtte frivilligheten på. Det er også uavklart hvor mye egeninnsats, markedsføring og reklame de frivillige organisasjonene er tiltenkt å bruke på å konkurrere seg i mellom for å få tilgang til disse spillemidlene.»

Det betyr at vi i dag lager et støttesystem som tilstreber at organisasjonene skal bruke markedsføringstid og sitt organisatoriske arbeid på ikke å steke vafler, men på å fortelle folk med spillerkort hvilket nummer de skal taste inn. Dermed lager vi et støttesystem som vil framelske den delen av en organisasjons aktivitet – ikke medlemsdemokrati, ikke økt antall medlemmer, ikke antall kurs og seminarer, ikke antall fotballkamper, men hvor mange med spillerkort som har lært seg det nummeret. Det er Venstres hovedinnvending mot dette systemet.

Det andre er det som kommer fram i Frivillighet Norges høringsuttalelse, at man nå pusher gjennom denne grasrotandelen for alle brikkene er på plass med hensyn til Frivillighetsregisteret, og at det faktisk skaper stor uklarhet.

Den tredje innvendingen som Venstre har, som vi er veldig glad for at alle opposisjonspartiene faktisk støtter, som egentlig ikke er drøftet i det hele tatt, gjelder bruken av dette spillerkortet og personvern hensyn knyttet til spillerkortet. Det blir stadig flere ting man kan gjøre med bruken av spillerkortet som jeg føler at dette stortinget egentlig ikke har drøftet. Nå legger vi til en ny funksjon til dette spillerkortet, uten at personvern hensyn i det hele tatt har blitt drøftet.

Statsråd Trond Giske [21:37:24]: Grasrotandelen er en ordning som vil sikre viktige inntekter for lokale lag og foreninger i hele Norge. Den går ut på at når du og jeg spiller på Norsk Tippings spill, kan vi velge oss et lag eller en forening, og 5 pst. av det vi spiller for, vil gå direkte til det laget. Hvis jeg f.eks. spiller for 100 kr hos Norsk Tipping, kan jeg gjennom det sørge for at mitt lag,

Nardo Fotballklubb, vil få 5 kr. I Trondheim kan vi regne med inntekter på opptil 16 mill. kr til lokale lag og foreninger. Det tror jeg er langt over det de fleste kommuner kan bidra med gjennom sine bidrag til frivilligheten.

Grasrotandelen har mange fordeler. For det første sikrer den viktige inntekter direkte til grasrotnivået. Den sørger for at lokale lag føler at tippemidlene også kommer dem til gode. Det gjør det også synlig for folk flest at når de bruker Norsk Tippings spill, så går pengene til positive tiltak i hele Norge, og kanskje får vi skapt en ny interesse for Norsk Tippings spill og får kanalisert flere spillere over på det regulerte spillmarkedet, i stedet for uregulerte utenlandske spillingselskap som ikke gir én krone til norsk frivillighet.

Grasrotmidlene er helt ubyråkratiske. Alt en trenger å gjøre, er å registrere lokallaget sitt i Frivillighetsregisteret, deretter kan pengene strømme inn, og en trenger verken å søke hvert år eller rapportere om bruken av pengene for det en har fått fra grasrotmidlene.

Jeg kan derfor ikke forstå hvorfor enkelte medlemmer i komiteen mener den foreslåtte ordningen vil bli en belastning for de lokale organisasjonene. Jeg gleder meg til at vi om et halvt år skal lese innleggene fra denne debatten igjen. Organisasjoner som ikke vil ha grasrot penger, tvinges selvfølgelig ikke til å registrere seg som grasrotmottaker, det er helt frivillig, selv om jeg tror det er langt mellom det idrettslaget, det koret eller korpset som ikke ønsker seg grasrot penger.

Komitédmedlemmene fra Fremskrittspartiet er kritiske til grasrotordningen, fordi den vil være tilleggsarbeid for Norsk Tipping. Det er en rørende omsorg. Men Norsk Tipping er veldig klar over at alle nye tiltak som styrker Norsk Tipping som attraktiv og ansvarlig spilltilbyder, nødvendigvis fører til noe merarbeid for selskapet, men det er et merarbeid de gjerne tar på seg i sitt arbeid for å sikre et ansvarlig regulert spillmarked.

Komitédmedlemmene fra opposisjonen viser til at grasrotordningen ikke medfører reell inntektsøkning for frivillig sektor. Det kommer an på hvor mye folk spiller på Norsk Tippings spill. Vi tror at grasrotandelen vil bidra til at flere velger Norsk Tipping framfor andre spillingselskap, fordi de ser at pengene går til frivillighet, og fordi de selv kan påvirke hva pengene skal gå til. De som bekymrer seg mest over dette, er også de som er minst ivrige etter å sikre inntektene til Norsk Tipping. Vi har hatt flere saker og flere forslag her i Stortinget som har ført til at Norsk Tippings situasjon har blitt svekket til fordel for utenlandske spillingselskap. Hvis inntektene til Norsk Tipping går ned, vil tippemidlene til alle overskuddsmottakere gå ned. Etter Norsk Tippings beregninger vil ikke beløpet som fordeles via tippennøkkelen, bli redusert nevneverdig av grasrotandelsordningen. Det er viktig å ha med seg at pengene fra spill ikke blir mindre verdt om noen av pengene kanaliseres til grasrotleddene, tvert imot. I tillegg vil mange lokale formål som ikke omfattes av tippennøkkelen, f.eks. fordi de ikke har automatinntekter i dag og ikke får kompensasjon, nyte godt av denne ordningen. Dette medfører at hele frivilligheten kan ta del i Norsk Tippings overskudd, ikke bare de

som omfattes av fordelingsnøkkelen til Norsk Tipping i dag.

Jeg er glad for at vi nå kan lovfeste grasrotandelen, at det rød-grønne flertallet sikrer lokallagene i Norge gode inntekter fra neste år. Jeg er 100 pst. sikker på at dette blir mottatt med glede i frivilligheten og selvsagt spesielt i lokallagene landet over.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP) [21:41:43]: De som kvalifiserer for grasrotandel, må være registrert i Frivillighetsregisteret, så helt frivillig er det vel ikke å stå i det Frivillighetsregisteret da.

Men som jeg sa i innlegget, har jeg lest i avisen at Norsk Tipping skal betale innmeldingsavgiften for dem som kvalifiserer for grasrotandel. Jeg vil spørre statsråden: Stemmer det at Norsk Tipping skal betale innmeldingsavgiften for dem som kvalifiserer for grasrotandel? Ser ikke statsråden at dette kan virke svært urettferdig for dem som eventuelt ikke kvalifiserer for grasrotandelen?

Statsråd Trond Giske [21:42:26]: Vi har jo behandlet Frivillighetsregisteret flere ganger i denne sal. Stortinget har selv lagt til grunn at det skal være en innmeldingsavgift for å bli en del av Frivillighetsregisteret. Det hadde også Regjeringen lagt opp til, men så fant både vi og Norsk Tipping ut at her kunne også Frivillighetsregisteret brukes som grasrotregister, slik at vi slapp å lage to systemer.

Da vi fant ut det, sa Norsk Tipping seg villig til å betale innmeldingsavgiften for alle dem som kvalifiserer for grasrotandel – ikke de som sier at de skal ha, de kan fortsatt til og med si at de ikke vil ha grasrotandel, men hvis de kvalifiserer for det, så tar Norsk Tipping regningen. Det er 9 mill. kr som frivilligheten slipper å betale.

Jeg kan rett og slett ikke se noe negativt med det. De aller fleste i frivilligheten har mulighet for å få grasrotandel. De som er utelukket, er rene økonomiske organisasjoner, som borettslag etc. De må betale vel 200 kr for innmeldelse i Frivillighetsregisteret, og det er jeg helt overbevist om at de klarer.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk. Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, sjå side 157)

Etter at det var ringt til votering, sa

presidenten: Odelstinget skal då votere i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Karin S. Woldseth sett fram eit forslag på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forskrifts form sørge for at også samværsklasse 2 får hensyntatt barnets boutgifter i samværsfradrag.»

Forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v
om endringer i barnelova mv.
(barnebidrag og reisekostnader ved samvær)

I

I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) gjøres følgende endringer:

§ 44 skal lyde:

§ 44. *Reisekostnader ved samvær*

Reisekostnadene ved samvær skal delast mellom foreldra etter storleiken på inntektene deira der foreldra ikkje blir samde om noko anna. *Kostnadene som skal delast, er kostnader til barnet si reise, foreldra sine nødvendige kostnader til reise i samband med å hente eller bringe barnet til samværet og samværsforelderens sine kostnader til eiga reise når samværet skjer der barnet bur.*

Dersom særlege grunnar gjer det rimeleg, kan retten fastsetje ei anna fordeling av reisekostnadene. Er foreldra samde om det, kan sak om reisekostnadene i staden gå til fylkesmannen. Har barnet fylt 15 år, kan sak om reisekostnader gå til fylkesmannen jamvel om berre ein av foreldra ber om det. Reglane i § 64 gjeld tilsvarande. *Fylkesmannen sitt vedtak er tvangsgrunnlag for utlegg.*

Når begge foreldra ber om det, kan fylkesmannen fastsetje at ei skriftleg avtale om deling av reisekostnader skal kunne tvangsfullførast ved utlegg etter tvangsfullbyrdesloven kapittel 7.

§ 70 annet ledd skal lyde:

Dersom dei ikkje vert samde, kan kvar av dei krevje at tilskotsfuten tek avgjerd om tilskotet. Dette kan dei gjere jamvel om dei opphavleg har gjort avtale om tilskotet, men slik at løpande tilskot berre skal endrast dersom reglane i lova vil medføre ei endring på meir enn 12 prosent. Departementet kan gje forskrift om gebyr der tilskotsfuten tek avgjerd om fastsetjing og endring av fostringstilskot.

§ 71 første ledd skal lyde:

Tilskotsfuten skal fastsetje tilskotet slik at fastsette utlegg til forsyting av barnet *etter barnet sin alder* (underhaldskostnadene) vert delte mellom foreldra etter storleiken på inntekta deira. Tilskotet skal likevel ikkje fastsetjast til eit høgare tilskot enn at tilskotspliktige har att fastsette midlar til eige underhold mv. (bidragsevnevurderinga). Tilskotet skal som hovudregel reduserast for *munneg eller skriftleg avtalt eller offentleg fastsett samvær*. Har foreldra avtala delt bustad etter lova § 36, gjeld særskilte reglar.

§ 71 nytt annet ledd skal lyde:

Tilskotsfuten skal av eige tiltak regulere fostringstil-

skotet når barnet går over til ei ny aldersgruppe om ikkje anna er fastsett i forskrift etter tredje ledd.

§ 71 annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 75 annet ledd skal lyde:

Der tilskotspliktige med fleire barn ikkje har full tilskotsevne eller samla tilskotsplikt er høgare enn ein viss prosent av inntekta *eller oppfostringstilskot er fastsett etter lov 17. juli 1992 nr. 100 § 9-2*, kan avgjerdsorganet av eige tiltak foreta samla forholdsmessig fastsetjing av tilskota til barna. Dette gjeld i alle typar saker der det kjem minst eitt krav om førstegongsfastsetjing, klage eller endring eller der tilskotsfuten av eige tiltak kan ta opp eit krav. Regelen gjeld uavhengig av om tilskotspliktige har barn med same tilskotsmottakar eller fleire tilskotsmottakarar. Lova §§ 70 andre stykket og 74 første stykket gjeld tilsvarande. Departementet kan ved forskrift gje utfyllande reglar om samla forholdsmessig fastsetjing av tilskot.

§ 77 skal lyde:

§ 77. *Klage*

Avgjerd om fostringstilskot til barn fastsett av tilskotsfuten kan klagast inn for næraste overordna organ eller det organ som Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmer. *Klageretten gjeld ikkje avgjerd som berre gjeld regulering ved overgang til ny aldersgruppe etter § 71 andre stykket.*

II

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-2 første ledd bokstav a skal lyde:

a) familiesaker, unntatt saker som bare gjelder det økonomiske oppgjøret ved samlivsbrudd *eller deling av reisekostnader ved samvær,*

III

I lov 8. juli 1988 nr. 72 om anerkjennelse og fullbyrding av utenlandske avgjørelser om foreldreansvar m v og om tilbakelevering av barn, gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om anerkjennelse og fullbyrding av utenlandske avgjørelser om foreldreansvar m v og om tilbakelevering av barn (*barne bortføringsloven*).

§ 18 annet ledd skal lyde:

(2) Dersom det ikke er tilrådelig at barnet er hos en av foreldrene mens sak om fullbyrding etter § 6 eller tilbakelevering etter § 11 behandles, kan retten bestemme at barnevernet skal overta omsorgen for barnet inntil saken er endelig avgjort. Beslutter retten at barnet skal være hos en av foreldrene mens sak som nevnt behandles, jf barneloven § 60, kan det settes vilkår for å utøve samværet.

§ 20 første ledd skal lyde:

(1) Dersom et barn med bosted her i landet er bortført til utlandet eller tilbakeholdes i et annet land, kan tingretten på det sted hvor barnet sist oppholdt seg, etter begjæ-

ring fra den som har foreldreansvaret avsi kjennelse om at handlingen er ulovlig. Det samme gjelder dersom barnet er bortført eller holdt tilbake av en part som har foreldreansvar i tilfelle hvor foreldreansvaret er delt og den andre part begjærer det. Bortføring eller ulovlig tilbakeholdelse etter forrige punktum foreligger ikke dersom utenlandsoppholdet skjer med samtykke av den annen part eller det gjelder et kort opphold og det synes åpenbart at barnet vil komme tilbake som planlagt, jf barneloven § 40 første ledd.

IV

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at forskjellige bestemmelser skal tre i kraft til ulik tid.
2. Departementet kan i forskrift gi nærmere overgangsregler.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Votering:

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Karin S. Woldseth sett fram eit forslag på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede hvorvidt Norsk Tippings spillerkort ivaretar alminnelige personvern-messige hensyn.»

Forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v
om endringer i pengespiloven m.m.
(grasrotandel)

I

I lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. skal § 10 første ledd lyde:

En andel av innsatsbeløpet til spill som omfattes av denne loven, kan etter beslutning fra den enkelte spiller og etter nærmere regler fastsatt av Kongen fordeles direkte til en enhet som er registrert i frivillighetsregisteret, og som driver aktivitet på lokalt nivå. Innsatsandelene som fordeles av spillere etter foregående punktum, skal ikke regnes som spilleinntekt ved beregningen av selskapets overskudd. Etter at det er foretatt fondsavsetninger, skal selskapets overskudd fordeles med en halvdel til idrettsformål og en halvdel til kulturformål. Midlene til idrettsformål fordeles av Kongen. Av midlene til kulturformål fordeles 2/3 av Stortinget og 1/3 av Kongen.

II

I lov 29. august 2003 nr. 90 om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen skal første ledd i endringen av lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. § 10 i avsnitt I lyde:

En andel av innsatsbeløpet til spill som omfattes av denne loven, kan etter beslutning fra den enkelte spiller og etter nærmere regler fastsatt av Kongen fordeles direkte til en enhet som er registrert i frivillighetsregisteret, og som driver aktivitet på lokalt nivå. Innsatsandelene som fordeles av spillere etter foregående punktum, skal ikke regnes som spilleinntekt ved beregningen av selskapets overskudd. Overskuddet fra spillevirksomheten i selskapet og datterselskap fordeles med 45,5 % til idrettsformål, 36,5 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite. Midlene til idrettsformål og samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite fordeles av Kongen. Av midlene til kulturformål fordeles 2/3 av Stortinget og 1/3 av Kongen.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Presidenten: Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre har varsla at dei vil stemme imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 38 mot 34 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.52.17)

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 35 stemmer for og 29 stemmer imot overskrifta til lova og lova i det heile.

(Voteringsutskrift kl. 21.52.43)

Presidenten: Det er kanskje nokon som ikkje har fått stemt, og som føler at dei treng å stemme på nytt? – Presidenten høyrer at fleire i salen svarar ja. Det var ganske unisont. Presidenten har mistanke om at nokon vil hale ut tida for at dei skal få taxi heim. (Latter i salen)

Då blir det votert over overskrifta til lova og lova i det heile ein gong til.

Votering:

Overskrifta til lova og lova i det heile blei vedtekne med 38 mot 34 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.53.59)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Sak nr. 3 [21:54:09]

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandla. Ber nokon om ordet i medhald av § 37 a i forretningsordenen før møtet blir heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 21.55.
